

FAQ: ЯКІ НАЙПОШИРЕНІШІ ЗВЕРНЕННЯ ДО ТПП У ЗВ'ЯЗКУ З ФОРС-МАЖОРОМ

18.03.2020

Карантин у зв'язку з поширенням коронавірусу став для бізнесу непередбачуваною реальністю в період обмежень. До ТПП України щодня надходить понад 300 дзвінків із питаннями щодо форс-мажору. Маємо діяти на випередження і допомогти нашим підприємцям пройти цей непростий період.

Найпоширеніші звернення до ТПП у зв'язку з форс-мажором

❓ Чи визнає ТПП карантин форс-мажором?

¶ Так, визнає. На рівні держави було прийнято зміни до частини другої статті 14-1 Закону України «Про торгово-промислові палати в Україні» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, № 13, ст. 52).

❓ Чи може бізнес автоматично бути звільненим від відповідальності у зв'язку із внесенням до переліку форс-мажорних обставин карантину?

¶ Відповідно до міжнародної практики обставина форс-мажору, в тому числі карантин, автоматично не звільняє від відповідальності. Необхідно розуміти, яким чином певна обставина, в тому числі карантин, обмежує виконання певного зобов'язання.

❓ Чи виправдовує карантин, у зв'язку із внесенням до переліку форс-мажорних обставин, неможливість сплати за договорами оренди?

¶ На законодавчому рівні відсутність грошей не вважається форс-мажором, тому неможливість сплати не можна віднести до форс-мажорних обставин, якщо немає підтвердження технічних обмежень здійснення сплати.

!!Увага! ТПП може розглядати заяви засвідчення форс-мажорних обставин у разі неможливості користування приміщеннями у зв'язку із введеними на рівні державної влади обмеженнями або заборонами для суб'єктів господарювання у відповідних сферах.

❓ Чи можливо без отримання сертифіката про форс-мажор урегулювати питання без застосування штрафних санкцій і бути звільненим від відповідальності?

¶ Так, можливо – у разі, якщо сторонами буде внесено зміни до договору мирним шляхом. Ми рекомендуємо застосувати процедуру урегулювання відносин сторін за договорами шляхом укладання відповідних доповнень

до договору щодо перенесення строків зобов'язань, що в свою чергу автоматично усуне порушення строків виконання договірних зобов'язань та не буде потребувати засвідчення форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили) ТПП України або уповноваженою нею регіональною ТПП та отримання відповідного сертифіката про форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили), який є підставою для звільнення від відповідальності за невиконання (неналежне виконання) зобов'язань на території України.

Також, якщо відповідними нормативно-правовими актами буде передбачено звільнення від відповідальності або ненарахування штрафних санкцій/пені у відповідній сфері діяльності, що вважатиметься нормою прямої дії, яка не потребує додаткового підтвердження.

❓ Чи можна визнати форс-мажором призупинення діяльності підприємства у зв'язку з відмовою працівників виходити на роботу в умовах карантину?

¶ Ні, у разі відсутності на це розпорядження на рівні держави, яке зобов'язує підприємство призупинити діяльність, у тому числі через масові звільнення, така обставина не може бути засвідчена як форс-мажор.

¶ Звертаємо увагу, що у зв'язку з введеним карантинном, жодним нормативно-правовим актом на території України не передбачена можливість відмови у виході на роботу без оформлення відпустки, лікарняного, одержання згоди керівництва працювати за дистанційним графіком без шкоди для роботи.

НОВИНА ДОПОВНЮЄТЬСЯ